

KORTE MEDEDELINGEN

OPROEP TEN BEHOEVE VAN KERKUILENINVENTARISATIE IN LIMBURG

Uit recent onderzoek blijkt dat het nog steeds slecht gaat met de Kerkuil in Limburg. Naar schatting broeden er jaarlijks nog maar 20 paar, een fractie van de stand van een tiental jaren geleden. De redenen waarom de Kerkuil het zo slecht doet zijn o.a. biotoopverslechtering, hoge verkeersmortaliteit, verminderd voedselaanbod, het ongeschikt raken van broedplaatsen (bijvoorbeeld ingazing van kerktorens, verstoringen van broedgevallen etc.) en strenge winters.

Beschermingswerk ten behoeve van Kerkuilen in andere Nederlandse provincies heeft uitgewezen dat wel degelijk herstel van de broedpopulatie kan optreden, maar daar is veel inspanning voor nodig.

Op de eerste plaats is het van het grootste belang dat de bestaande broedplaatsen worden geregistreerd. Indien nodig kunnen dan afdoende beschermingsmaatregelen worden genomen voor het behoud van deze bestaande broedplaatsen. De coördinatie van deze jaarlijkse Kerkuileninventarisatie vindt plaats door het Consulentenschap Natuur, Milieu en Fauna-beheer. Middels deze jaarlijkse inventarisatie kunnen de populatie-ontwikkeling en het broedsucces van deze vogelsoort worden gevolgd, bij wijze van "vinger aan de pols". Ondanks het feit dat een 60-tal medewerkers in Limburg actief zijn in het inventarisatie- en beschermingswerk bestaat de indruk dat er mogelijk nog op meerdere plaatsen Kerkuilen broeden, zonder dat deze bekend zijn bij het Consulentenschap Natuur, Milieu en Fauna-beheer.

Indien u op de hoogte bent van broedgevallen van de Kerkuil, wordt u vriendelijk verzocht deze spoedig door te geven aan onderstaand adres. De volgende gegevens zijn daarbij van belang:

- jaar van het broedgeval, atlasblok, datum van het bezoek aan de broedplaats;
- adres broedplaats;
- adres waarnemer;
- aantal eieren, aantal jongen, aantal uitgevlogen jongen;
- soort gebouw (kerkzolder, boerderijshuur etc.);
- soort broedplaats (nestkast, strozolder, gewelf etc.).

Gelieve deze gegevens op te sturen aan de coördinator van het Provinciale Kerkuilenonderzoek: F. Schepers, p/a Consulentenschap Natuur, Milieu en Fauna-beheer, Postbus 965, 6040 AZ Roermond. Uiteraard worden de gegevens vertrouwelijk behandeld. Geslaagde broedgevallen kunnen worden "beloond" met een jaarlijkse premie van f 25,- aan de eigenaar/beheerder van het betreffende gebouw. Ook losse waarnemingen of meldingen van doodgevonden Kerkuilen zijn welkom.

F. SCHEPERS, NMF-Limburg, Roermond

GEGEVENS OVER PREDATIE OP VLEERMUIZEN GEVRAAGD

Wij proberen de predatie op vleermuizen in Nederland in kaart te brengen. Daarom vragen we gevallen te melden waarin vleermuizen tijdens de winterslaap of in de zomer bejaagd, gevangen en/of gegeten worden, zoals bijvoorbeeld door uilen (braakballen!) of door katten. Ook zijn reacties welkom van gevallen waarin er sprake is van woonruimte concurrentie (spechtgaten of nestkasten). Verder houden we ons aanbevolen voor moeilijk te bereiken literatuur of notities. Naast de datum, de plaats en de naam van de waarnemer zijn we vooral geïnteresseerd in de soort belager en, zo mogelijk, de vleermuissoort. Een briefkaartje met deze gegevens gaarne opsturen aan onderstaand adres.

J.P. BEKKER, K. MOSTERT en Z. BRUIJN,
Zwanenlaan 10, 4351 RX Veere

NIEUWE GEOLOGISCHE OPPERVAKTEKAART VAN ZUID-LIMBURG EN OMGEVING

Ruim 20 jaar geleden startte de Rijks Geologische Dienst vanuit de vestiging te Heerlen met de gedetailleerde systematische herkartering van Zuid-Limburg.

Sedertdien werden meer dan 10.000 ondiepe en diepe boringen verricht; enkele honderden ontsluitingen onderzocht en ingemeten alsmede talrijke laboratoriumonderzoeken verricht aan evenzovele bodemonsters.

Deze herkartering maakt deel uit van een groot landelijk project dat in de vijftiger jaren van start ging.

Vooraf in een geologisch zo complex gebied als Zuid-Limburg, is gedurende een reeks van jaren veel energie gestopt in het ontrafelen van het ingewikkelde stelsel van elkaar opvolgende geologische processen. Te denken valt hierbij aan afzetting van sedimenten door zowel de zee (kalksteen), de rivieren (terrassen) en de wind (löss), waarnaast de tektoniek (daling/opheffing/scheefstelling van de aardschollen) deze processen in hevige mate beïnvloedde. Dit alles vergde vooral in Zuid-Limburg zeer veel onderzoek en dus ook tijd.

In 1984 werd besloten tot de uitgave van een "voorloper"-serie geologische kaarten. De bedoeling van deze serie is vooral om de geologie van Zuid-Limburg voor een groot publiek beter "leesbaar" en toch verantwoord in kaart te brengen, o.a. voor alle mensen die uit hoofde van hun beroep te maken hebben met de bodem. Ook anderen kunnen er nuttig gebruik van maken, bijvoorbeeld studenten in aardkundige wetenschappen, archeologen, botanici, heemkundigen en het groeiende aantal amateurgeologen en natuur liefhebbers.

Nadat in februari 1985 de eerste kaart uit deze "voorloper"-serie, namelijk de Pre-kwartairkaart, aan Gouverneur Kremers kon worden aangeboden, volgde dezer dagen de uitgifte van de Oppervlaktekaart van Zuid-Limburg en omgeving.

Deze kaart geeft uitvoerige informatie over alle afzettingen zoals die aan de oppervlakte voorkomen en wel vanaf het meer dan 300 miljoen jaar "oude" Devoon tot de zeer jonge holocene afzettingen in beek- en rivierdalen.

Daarnaast zijn op de kaart 69 groeven en ontsluitingen aangegeven waar momenteel de diverse afzettingen goed ontsloten zijn. Op de achterkant van de kaart volgen diverse geologische tijdstabellen, een ideaalprofiel van de lössen in Zuid-Limburg, compleet met fossiele bodems en archeologisch belangrijke horizonten, korte beschrijvingen van de 69 groeven, alsmede een lijst van musea met geologische verzamelingen in Zuid-Limburg en omgeving. Momenteel wordt hard gewerkt aan de zogenaamde Terrassenkaart als derde en laatste in deze serie. Op deze kaart wordt speciaal aandacht

besteed aan het door de Maas geschapen landschap.

Tenslotte hopen de samenstellers van de kaarten (Jan Bisschops, Peter Bosch en Werner Felder) nog in 1988 een laatste hand te leggen aan een geïllustreerd boekje met begeleidende tekst voor alle drie de deelbladen. Hiermede zal dan een voor Nederland unieke serie geologische kaarten van Zuid-Limburg en omgeving tot stand gekomen zijn, die voor een breed gebruikerspubliek zowel economisch als toeristisch belangrijke en interessante informatie verschaft.

De nieuwe kaart kost f 10,00 en is verkrijgbaar bij de Rijks Geologische Dienst, Spaarne 17 te Haarlem; het Geologisch Bureau van de Rijks Geologische Dienst, Voskuilenweg 131 te Heerlen; in de boekhandel en bij een aantal VVV-kantoren en kampeercentra in Zuid-Limburg. De kaart is gedrukt in een oplage van 5.000 exemplaren.

ZESPOTEN IN DE ACHTERTUIN

Vanaf 6 maart zal in het Natuurmuseum Nijmegen de tentoonstelling "Zespoten in de achtertuin" te zien zijn, welke samen met de Insectenwerkgroep van de K.N.N.V.-Afdeling Nijmegen is samengesteld.

Veel mensen denken nogal eenzijdig over insecten: het zouden kriebelige enge beestjes zijn, die als ongedierte voor de mens alleen maar lastig en schadelijk zijn. Het is hoog tijd om opnieuw met deze dieren kennis te maken, en dan vooral met hun vormenrijkdom, levenscycli en de biotopen in onze eigen omgeving waarin ze voorkomen. Niet alleen exotische insecten in verre landen zijn mooi, ook in onze achtertuin komen insecten voor die een lust voor het oog zijn.

De tentoonstelling "Zespoten in de achtertuin" zal, tot aan haar afsluiting op 17 juli 1988, het seizoen nauwgezet volgen dankzij een regelmatige "vernieuwing". Het voorjaar is immers het insectenseizoen, en het volgen van het insectenleven door die periode heen geeft een extra dimensie aan de tentoonstelling.

In het kader van dit zelfde thema zullen bovendien speciale insecten-excursies worden georganiseerd in de Plantentuin van het Nijmeegse stadspark "De Goffert". Schoolgroepen kunnen, op afspraak, een rondleiding door de tentoonstelling ontvangen, en speciaal voor scholen zullen lesprogramma's klaarliggen, welke door medewerkers van het Natuurmuseum in de scholen zelf uitgevoerd kunnen worden.

Inlichtingen: Natuurmuseum Nijmegen,

Gerard Nootstraat 21, 6511 SV Nijmegen, tel.: 080-230749.

REÜNIE NEDERLANDSE JEUGDBOND VOOR NATUURSTUDIE (NJN)

Zaterdag 16 april 1988 houdt de Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie een reünie. De NJN bestaat dan 67½ jaar. De reünie vindt plaats in de Flevohof. Opgave en informatie bij:

MARJA GERDING-KUIPER
Oude Postweg 207
3711 AG Austerlitz

LANDELIJKE PLANTENDAG NJN

De Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie houdt op zondag 24 april een landelijke excursiedag over planten. In het hele land wordt dan door afdelingen van NJN gekeken naar planten. We richten ons op planten in het bos en bekijken welke soorten er dan al bloeien.

Geïnteresseerden tussen 12 en 23 jaar kunnen zich voor vragen en opgave richten tot:

TOM DEN BOER
Droevendaalsesteeg 55
6708 PB Wageningen

ERRATA

In het verslag van de maandelijkse bijeenkomst van Kring Heerlen op 7 september (Natuurhist. Maandbl. 76(11/12): 201-202) is ten onrechte vermeld dat de heer P. Orbons een

doorbraak realiseerde naar het gangstelsel Jansse-Egge in de St.-Petersberg. Deze doorbraak werd in juli 1986 gerealiseerd door de heren R. Venendaal en A. van de Stroom. De heer Orbons lichtte deze doorbraak tijdens de bijeenkomst slechts toe.

In de bijdrage van de heer Grooten over beheerswerkzaamheden aan grafen in Natuurhist. Maandbl. 77(2): 23-25 zijn helaas de figuren 2 en 3 verwisseld.

AMFIBIEËN EN REPTIELEN VAN LIMBURG

"Amfibieën en reptielen van Limburg" is de titel van een voor en door het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg geproduceerde film. De twee filmers, Nick Frigge en Peter Keyzers, hebben de afgelopen jaren zeer boeiende beelden opgenomen van het gedrag, de biotopen en de bedreigingen van de in Limburg voorkomende amfibieën en reptielen. Deze film kwam tot stand dankzij subsidies van de Provincie Limburg (in het kader van het Proefgebied Nationaal Landschap Mergelland) en het Wereld Natuur Fonds Nederland. Van deze film zullen te zijner tijd videobanden beschikbaar zijn ten behoeve van onder andere het onderwijs. Een van de doelstellingen van deze film is namelijk het geven van een grotere bekendheid van deze diergroepen om hen uiteindelijk die bescherming te geven die zij verdienen. De première van deze film is gepland op donderdag 14 april om 19.30 uur in de Oranjerie te Roermond. Meer informatie is te vinden in het volgende Maandblad.

Alpenwatersalamander. Foto: R. Krekels.